

”Vi står gärna bakom en utfallsbaserad vård”

Sjukvård. Jörgen Nordenström försöker få det till att vår kritik av värdebaserad vård egentligen handlar om att vi vill ha mer resurser. Han har helt missuppfattat oss, skriver 26 specialistläkare i en replik.

Gunnar Akner mfl, nätverket mot olämplig styrning av hälso- och sjukvården
Fler debattartiklar av författaren
Publicerad: 28 mars 2017 kl 11:27

Replik. Det är bra att Jörgen Nordenström delar vår och Läkaresällskapets nyligen framförda uppfattning om behovet att utreda a) om styrningsmetoden ”Värdebaserad vård” (VbV) är förenlig med riksdagens etiska prioriteringsplattform och b) om det finns vetenskaplig evidens för metoden. Dessa utredningar borde givetvis ha gjorts innan VbV började införas i praktisk sjukvård. Varför skedde inte detta?

LÄS REPLIKEN: Vårdens problem är brist på kvalitet, inte resurser

När det gäller definitionen av VbV anser vi att Nordenström har fel i sak. Upphovsmannen Michael Porter definierar ”värdet” i modellen som kvoten mellan hälsoutfall/kostnad, där kvoten påverkas lika av både täljare och nämnare. Det är alltså fel att kostnaden (nämnaren) skulle vara ”underordnad”.

Nordenström påstår att värdebaserad vård är ”ett ramverk för olika insatser, åtgärder och metoder i vården”, men detta saknar stöd i Michael Porters 7-punktsprogram, redovisat i flera vetenskapliga artiklar i The New England Journal of Medicine.

Man kan diskutera om värdebaserad vård avser att beskriva patientnytta (individnivå) eller samhällsnytta (gruppnivå). I förarbetena till riksdagens etiska prioriteringsbeslut 1997 betonades att patientnytta i svensk vård ska tolkas som nytta för den enskilde patienten, och att denna går före samhällsnyttan. Varken på individ- eller gruppnivå är dock kostnaden underordnad.

Vi instämmer med Nordenström att det är angeläget att ”förbättra sjukvårdens kvalitet med betoning på patientrelaterade utfall och upplevelser”. Detta skulle kunna rubriceras som ”Utfallsbaserad vård” och troligen få ett brett stöd av läkare och vårdpersonal. Problemen uppstår när man som med värdebaserad vård relativiserar värdet (nyttan) för patienterna genom att koppla det till kostnader och genom ekonomistyrning påverkar vårdens inre arbete.

Vi har inte argumenterat för behov av ökade resurser i sjukvården. Nordenström tillitar oss en åsikt som vi inte har uttalat (”framförda rop på mer resurser”) och angriper denna åsikt hårt.

Det dokument Nordenström hänvisar till i sin replik är en opublicerad svensk rapport som inte är referentgranskad och därmed inte tillför diskussionen något beträffande värdebaserad vård.

Det här är en opinionstext publicerad i Dagens Samhälle. Åsikterna som uttrycks i artikeln står skribenten/skribenterna för.

Gunnar Akner, specialist i geriatrik och internmedicin, med dr, Stockholm

Christer Andersson, professor i allmänmedicin, Umeå universitet

Stella Cizinsky, specialist i kardiologi, Örebro

Niklas Ekerstad, specialist i internmedicin och kardiologi, med dr, Trollhättan

Mats Eliasson, specialist i internmedicin, med dr, Umeå

Sven Engström, specialist i allmänmedicin, med dr, Örnsköldsvik

Cecilia Ervander, specialist i allmänmedicin, Lund

Per Anders Flordal, specialist i kirurgi, med dr, Stockholm

Bertil Hagström, allmänläkare, med dr, Horred

Jan Halldin, specialist i psykiatri och socialmedicin, Stockholm

Ola Hallén, specialist i internmedicin och kardiologi, Karlstad

Bengt Järhult, specialist i allmänmedicin, Ryd

Johannes Järhult, specialist i kirurgi, med dr, Jönköping

Helena Lind, specialist i onkologi och palliativ medicin, Stockholm

Rurik Löfmark, specialist i kardiologi, med dr, Gävle

Christer Petersson, specialist i allmänmedicin, med dr, Växjö

Jörgen Rutegård, specialist i kirurgi, Umeå

CG Sandberg, specialist i psykiatri och företagshälsovård, Stockholm

Christian Schmitt, specialist i allmänmedicin, med dr, Sätilla

Jonas Sjögren, specialist i allmänmedicin, Västerås

Johan Styrud, specialist i kirurgi, med dr, Stockholm

Torgny Svenberg, specialist i kirurgi, med dr, Stockholm

Johan Tjärnström, specialist i kirurgi, med dr, Trollhättan

Hans Westergren, specialist i neurokirurgi, rehabiliteringsmedicin och smärtlindring, med dr

Hans Wingstrand, specialist i ortopedi, med dr, Lund

Bengt von Zur-Mühlen, specialist i internmedicin och nefrologi, Uppsala